

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

AL/1785/2009

Pályázati kiírás száma: VKK/2/2009
Program elnevezése: A tervezett villamos energia erőművi kapacitások hatása a villamos energia piac vertikumára 2020-ig
A támogatási szerződés száma: AL/1948/2010
Kedvezményezett neve és székhelye: VSG4-Investments Kft. 1016 Budapest, Krisztina krt. 99.
Szakmai felelős neve: Antal Dániel
A Program befejezésének határideje: 2010. november 15.

- 1. Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egye lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

A VSG4-Investments Kft. a Program keretében egy kutatást végzett, a kutatás eredményeiről pedig egy összefoglaló tanulmányt készített. A megvalósítás a pályázatban 3. számú mellékletként benyújtott részletes munkaterv alapján történt, az abban megfogalmazott kutatási szempontok szem előtt tartásával.

Munkahipotézisünk az volt, hogy a tízes években Magyarországon az erőművi kapacitások mennyisége nem fog lépést tartani a piaci kereslettel, elsősorban azért, mert a kifutó élet- vagy költségciklusú erőművek hazai pótlása fizikai, pénzügyi és szabályozási korlátokba fog ütközni. A jelenleg tervezett erőművi kapacitások egy része nem, vagy jelentős késéssel, illetve kisebb kapacitással fog megjelenni a villamosenergia-termelés piacán.

A kutatás első lépéseként összegyűjtésre kerültek a versenyhatóságok releváns döntései, az erőművi piac szerkezetét bemutató, a vonatkozó beruházási döntésekkel kapcsolatos, az alkalmazott modelleket bemutató publikációk. Ezzel párhuzamosan gyűjtésre kerültek az áramtermelési szektorra vonatkozó hozzáférhető adatok, elsősorban a különböző statisztikai hivatalok, energetikai szakmai szervezetek és hivatalok, nemzetközi intézmények honlapjairól, könyvtáraiból.

Ezek után kiválasztásra kerültek azok a pénzügyi modellek, melyeket a kutatás szakmai vezetője a piaci szereplőkkel egyeztetve leginkább alkalmasnak tartott a beruházási döntésekre vonatkozó tényezők elemzésére. A modellhez szükséges adatok összegyűjtése és megfelelő formába rendezése után sor került a kiválasztott modellek parametrizálására és tesztelésére. A tesztelés eredményei rögzítésre kerültek. Ezután sor került a tanulmány elkészítésére. A tanulmányban részletesen bemutatásra kerül az áramtermelés piaca, a használt módszertan, a magyar erőművi park, a modellek segítségével végzett számítások és az ezek alapján megfogalmazott előrejelzések illetve legfontosabb következtetések.

A tanulmányt jelen beszámolóhoz csatolásra került.

A kutatás szakmai vezetője Antal Dániel.

Antal Dániel (közgazdász, szabályozási szakember) mester fokozatú diplomáját a *City University MSc Economic Regulation & Competition Policy* szakirányán, a GVH elnöke és a PSZAF alelnöke ajánlásával brit kormányosztálydíjjal szerezte, szakdolgozatának témája a verseny- és közlekedéspolitikai elméleti összehangolásának modellezése volt. Az egykori Matáv Stratégiai Igazgatóságán, a Bankárképző junior tanácsadójaként, majd a GKM több közigazgatási vezetői posztján és a Magyar Vasúti Hivatal elnökeként vállalati, tanácsadói és közigazgatási oldallal szakmai pályafutása alatt verseny- és piacszabályozási kérdésekkel foglalkozott. Az AmCham Amerikai-magyar Kereskedelmi Kamara energetikai és környezetvédelmi bizottságának elnökeként a külföldi befektetők versenyképességi célú energiapolitikai javaslatainak kidolgozását vezette. Az

VSG4-Investments Kft. tulajdonos-tanácsadójaként az energetika, közlekedés és pénzügyi szabályozott piacokon működő ügyfelek kiszolgálását végzi, többek között megújuló energetikai beruházások pénzügyi és szabályozási tervezése területén.

A kutatásban és a tanulmány elkészítésében részt vettek még: Fried Zsuzsanna – programkoordinátor, Kiss Rita - üzleti elemző, Kiss Judit - gyakoromok, adatrögzítés

2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!

Az elkészült kutatási anyag feldolgozta a villamosenergia-iparral kapcsolatos vállalati pénzügyi elemzések a versenypolitikai szempontból is hasznosítható szakirodalmát, amit ismereteink szerint magyar nyelven más korábban nem tett meg. Az erőművi kapacitások bővítésének elmúlt három évi publikációit szintén feldolgoztuk a vezető energiaipari folyóiratokban.

A kutatási módszerek újszerűsége a következőkben ragadható meg:

- Tanulmányunk az amerikai versenypolitikai gyakorlatban évtizedek óta alkalmazott Tobin-féle q mutatót először alkalmazta egy hosszú távú befektetésekkel jellemezhető hazai iparág elemzésére;
- Tanulmányunk bemutatta a nemzetközi energia-ügynökségek, a q mutató, illetve a beruházási döntések elemzésében használatos reálopciók modellezés közötti kapcsolatokat;
- Az energiaszektor dinamikus versenyhelyzetének elemzésének elmúlt években beindult nemzetközi kutatási irányából átvettük a reálopciók elemzés versenypolitikai alkalmazását;
- Empirikusan megalapozott állításokkal mutattuk be, hogy a hazai áramtermelés piaca miért merevebb a magyarországi hivatalos kapacitásterveknél, miért gyakoribb az elavult erőművek élettartamának meghosszabbítása és miért nem történik új termelő beruházások.
- Modellszámításainkból következtetések vonhatók le a magyar áramtermelő kapacitások stabilitásának szintjére, az erőművi park várható átalakulásának irányára, valamint ennek a versenypolitikai szempontból lényeges hatásaira a várható átlag- és határkötség, illetve a piaci szerkezet szempontjából.

Véleményünk szerint az általunk bemutatott új elemzési módszerek a GVH esetleges további iparági vizsgálataiban a dinamikus piacvizsgálat esetében elengedhetetlenek lesznek.

Eredményeink megalapozhatják a GVH energiaipari politikájának hosszú távú tervezését, mivel meglehetősen robusztus eredményekkel támasztjuk alá azt, hogy Magyarországon a pályázati kiírás időszakában a piacszerkezet változatlan marad.

A pályázati célkitűzések és az elemzési eszközök tekintetében jelentős módosításokat nem hajtottunk végre. A tanulmányunk mélyinterjúkat nem közöl, mivel az iparági szereplők nem járultak hozzá nevük közléséhez, és általában igen kényesen vigyázták üzleti titkaikat. A tanulmány elkészítéshez képest sokkal kevesebb adatot sikerült megkapnunk a villamos-rendszerirányítótól, a magyar áramtözsde-től és az energiaregulátortól. Ennek az oka nem annyira az adatfélétség, hanem a korszerű modellezési technikákhoz szükséges adatok gyűjtésének a hiánya. Mindez a modellezési lehetőségeinket beszűkítette.

A magyar villamosenergia-ipar átalakítása, a piaci verseny, az irányított kereskedés elindítása a nyugat-európai piacokhoz képest több éves késést mutat. Úgy véljük, hogy az általunk bemutatott elemző eszközök 2011-től fokozatosan a vizsgálatok megújítását, esetleg új hipotézisek vizsgálatát teszik lehetővé, amennyiben Magyarországon is nagyobb mértékben átláthatóvá fog válni a villamos energia és származékos termékeinek piaca, és megfigyelhető lesz a kereskedési ár és a szórás.

- 3. Sorolja fel, és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat, stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?**

A Program eredményeként született tanulmány: A tervezett villamos energia erőművi kapacitások hatása a villamos energia piac vertikumára 2020-ig

A kutatási program nem célozta kiadványok, publikációk vagy előadások megtartását. A kutatók javaslatot két alkalommal tartottak szóbeli konzultációt a GVH szakembereivel. A kutatásban üzleti elemző szervezet vett részt, a pályázaton nyertes kutatási programunk a meglévő üzleti kutatások versenypolitikai hasznosíthatóvá tételét ígérte. A Pályázó a VKK igényei szerint kész előadások megtartására.

- 4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti szakmai tervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!**

A versenypolitikai alapkutatás, a szakirodalom összegyűjtése és feldolgozása a terveknek megfelelően haladt. A Program végrehajtásában a késedelmet az okozta, hogy bizonyos áramtermeléssel kapcsolatos adatok (pl. OTC áramárak) nehezen beszerezhetőek, vagy nehezen összegyűjthetőek (pl. erőművi társaságok régebbi, elvileg cégnyilvános beszámolóit). A támogatási szerződést és a költségtervet a VKK-val egyetértésben megfelelően módosítottuk.

- 5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!**

Nem készült ilyen értékelés.

Kelt: Budapest, 2010. október 21.



Szakmai felelős aláírása



Kedvezményezett (képviselőjének cégszerű) aláírása